

25. 7. 2006

ID: 42201

Náhrada nákladů na zdravotní péči

Zdravotní pojišťovna nemá nárok na náhradu nákladů na zdravotní péči, které byly sice vynaloženy zdravotní pojišťovnou na péči jejího pojištěnce, avšak nebyly zapříčiněny jednáním třetí osoby ve smyslu § 55 zákona č. [48/1997](#) Sb. Třetí osoba odpovídá pojišťovně pouze v tom rozsahu, v jakém její zaviněné protiprávní jednání je v příčinné souvislosti s náklady vynaloženými na ošetření a léčení pojištěnce. V rozsahu, v němž se na vzniku těchto nákladů podílely jiné okolnosti, popř. v jakém byl způsoben spoluzaviněním pojištěnce, třetí osoba za škodu podle § 55 zákona č. [48/1997](#) Sb. zdravotní pojišťovně neodpovídá, neboť zde není dána příčinná souvislost mezi vznikem škody a zaviněným jednáním třetí osoby.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 8 Tdo 681/2004, ze dne 13.7.2004)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v neveřejném zasedání o dovolání podaném obviněným J. P., proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 27. 1. 2004, sp. zn. 6 To 678/2003, který rozhodl jako soud odvolací v trestní věci vedené u Okresního soudu v Olomouci pod sp. zn. 3 T 49/2002, tak, že podle § 265k odst. 1, 2 tr. ř. se zrušují usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 27. 1. 2004, sp. zn. 6 To 678/2003, v rozsahu, v němž byl v rozsudku Okresního soudu v Olomouci ze dne 11. 8. 2003, sp. zn. 3 T 49/2002, ponechán nedotčený výrok o náhradě škody, a rozsudek Okresního soudu v Olomouci ze dne 11. 8. 2003, sp. zn. 3 T 49/2002, ve výroku o náhradě škody. Podle § 265m odst. 1, 2 a § 265 tr. ř. se poškozená V. z. p. ČR se sídlem v P., odkazuje s nárokem na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních. Jinak zůstávají usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 27. 1. 2004, sp. zn. 6 To 678/2003, a rozsudek Okresního soudu v Olomouci ze dne 11. 8. 2003, sp. zn. 3 T 49/2002, nedotčeny.

Z odůvodnění :

Obviněný J. P. byl rozsudkem Okresního soudu v Olomouci ze dne 11. 8. 2003, sp. zn. 3 T 49/2002, uznán vinným trestným činem ublížení na zdraví podle § 224 odst. 1 tr. zák. a odsouzen podle téhož ustanovení k trestu odnětí svobody v trvání pěti měsíců, jehož výkon byl podle § 58 odst. 1, § 59 odst. 1 tr. zák. podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání patnácti měsíců. Podle § 228 odst. 1 tr. ř. byla obviněnému uložena povinnost zaplatit poškozené V. z. p. ČR se sídlem v P., škodu ve výši 54.891,- Kč.

Podle zjištění soudu prvního stupně se obviněný dopustil uvedeného trestného činu tím, že dne 19. prosince 2001 kolem 17.45 hod. v O. řídil osobní motorové vozidlo zn. Daewoo Nexia, po ulici L. ve směru na Č., kdy vlivem nepřiměřené rychlosti došlo ke sražení poškozené J. K., která v důsledku nehody utrpěla zlomeninu holenní kosti, zlomeninu lýtkové kosti, zlomeninu levé pažní kosti, zlomeninu loketního výběžku levého lokte, zlomeninu nosních kůstek, otřes mozku I. - II. stupně, pohmoždění nosu s oděrkami, tržně zhmožděnou ránu hlavy, pohmoždění hrudníku, břicha, obličeje, kdy léčení ještě trvá.

Proti rozsudku soudu prvního stupně podal obviněný odvolání, které projednal Krajský soud v Ostravě ve veřejném zasedání konaném dne 27. 1. 2004, sp. zn. 6 To 678/2003, a usnesením podle § 256 tr. ř. je zamítl.

Opis rozhodnutí odvolacího soudu byl doručen obviněnému, jeho obhájci Mgr. T. C. i Okresnímu státnímu zastupitelství v Olomouci všem shodného dne 30. 3. 2004.

Dne 21. 4. 2004 podal obviněný J. P. prostřednictvím výše jmenovaného obhájce osobně u Okresního soudu v Olomouci dovolání proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ve spojení s rozsudkem Okresního soudu v Olomouci. Dovolací důvod vymezil ustanovením „§ 265b odst. 1 písm. g)“ s tím, že rozhodnutí soudu prvního stupně, a to jak ohledně výroku o vině, tak výroci o trestu a náhradě škody, spočívá na nesprávném právním posouzení, případně na jiném nesprávném hmotně právním posouzení.

V podrobnostech rozvedl, že soud prvního stupně porušil ustanovení § 3 tr. zák., neboť nesprávně hodnotil jeho

jednání jako trestný čin, ačkoliv u něj nebyly naplněny všechny jeho zákonné znaky, zejména pak nebyla dána jeho společenská nebezpečnost. Nálezací soud, stejně jako soud odvolací, pak pochybil i v tom, že jeho jednání posoudil jako takové, které bylo v rozporu se zákonem č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, a nepřihlédl dostatečně k chování poškozené a porušení jejích povinností chodce jako účastníka silničního provozu; zdůraznil, že příčiny dopravní nehody je třeba hledat toliko v chování poškozené J. K., která tím, že nerespektovala dopravní situaci a vytvořila mu svým vstupem do vozovky tzv. překážku náhlou, je za ni zcela odpovědná. Obviněný měl za to, že u něj nelze trestně právní odpovědnost dovozovat, neboť bylo prokázáno, že se plně věnoval řízení vozidla, rychlost přizpůsobil podmínkám stanoveným v § 5 odst. 1 a 4 citovaného zákona, když naopak nebylo prokázáno, že by s ohledem na místní dopravní situaci, povětrnostní podmínky, stav vozidla atd. byl nucen jet rychlostí výrazně nižší, než je zákonem stanovená hranice v obci, tj. 50 km/hod.; jestliže soudy konstatovaly, že porušil § 5 odst. 1 zmiňovaného zákona, a dospěly k závěru, že byly naplněny všechny znaky daného trestného činu, neboť měl jet rychlostí cca o 10 km/hod. nižší s tím, že pak by k nehodě a zranění poškozené nedošlo, neměly k tomu žádný důkazní a zákonný podklad. Z provedených důkazů naopak jednoznačně vyplývá, že míra společenské nebezpečnosti jeho jednání nedosahovala takové intenzity (tj. že stupeň nebezpečnosti jeho činu nebyl vyšší než nepatrný), aby jeho jednání mohlo být hodnoceno jako trestný čin; v této souvislosti uvedl, že to byl on, kdo na náhlou přítomnost poškozené ve vozovce reagoval zcela správně tak, že počal intenzivně brzdit, snažil se vyhnout střetu strhnutím vozidla atd., tedy využil všech možností, aby zamezil či alespoň zmírnil samotný střet vozidla s chodkyní. Dále dovolatel brojil i proti výroku o trestu s tím, že mu uložený trest neodpovídá účelu trestu a jeho přiměřenosti; v tomto směru zmínil, že přestože samostatný dovolací důvod proti výroku o trestu dán není, má za to, že po rozhodnutí o důvodnosti jeho mimořádného opravného prostředku rozhodne dovolací soud i o zrušení tohoto výroku. Konečně obviněný napadl výrok o náhradě škody, neboť podle jeho názoru byl vydán v rozporu s ustanovením § 441 občanského zákoníku; zdůraznil přitom, že podle závěrů soudů poškozená nehoda výrazně spoluzavinila (ne-li zcela zavinila), a právě její jednání zapříčinilo zranění, které utrpěla (reagovala-li by správně na příjíždějící vozidlo, pak by ke střetu nedošlo vůbec, případně by k němu došlo v menší míře, což by se projevilo v nákladech na její léčení), a nelze akceptovat argumentaci odvolacího soudu, že není na místě zkoumat jednotlivé podíly obviněného a poškozené na nehodě, a to s poukazem na to, že tato skutečnost je bezpředmětná ve vztahu k VZP.

V závěru svého podání obviněný navrhl, aby Nejvyšší soud zrušil napadený rozsudek soudu prvního stupně, jakož i na něj navazující usnesení Krajského soudu v Ostravě, a sám ve věci rozhodl tak, že jej obžaloby zproští a zruší současně všechny další výroky na tento výrok obsahově navazující. Pro případ, že by Nejvyšší soud dospěl k závěru, že dovolání je důvodné toliko v části adhezního výroku, navrhl, aby jej zrušil.

Předsedkyně senátu soudu prvního stupně postupovala v souladu s § 265h odst. 2 tr. ř. a opis dovolání obviněného zaslala Nejvyššímu státnímu zastupitelství v Brně k případnému vyjádření a vyslovení souhlasu s projednáním dovolání v neveřejném zasedání (Nejvyšší státní zastupitelství jej obdrželo dne 28. 4. 2004). Současně upozornila přípisem obviněného a jeho obhájce, že mohou souhlasit s projednáním dovolání v neveřejném zasedání (obviněný i obhájce jej obdrželi dne 29. 4. 2004).

Státní zástupkyně činná u Nejvyššího státního zastupitelství ve svém vyjádření ze dne 7. 6. 2004 po stručné rekapitulaci dosavadního řízení ve věci a obsahu podaného dovolání konstatovala, že v daném případě je třeba plně souhlasit se závěrem soudů obou stupňů, že obviněný projížděl úsekem, který dobře znal a věděl, že se po obou stranách vozovky nacházejí zastávky autobusů MHD, a z toho se dovozuje, že měl předpokládat, že zde bude pohyb chodců, a byl povinen rychlost jízdy těmito okolnostmi přizpůsobit. K jeho námitkám o nevyhodnocení spoluzavinění poškozené uvedla, že oba soudy její jednání vyhodnotily jako výrazné spoluzavinění na dopravní nehodě a této okolnosti daly důraz ve smyslu § 88 tr. zák., kdy jednání obviněného kvalifikovaly pouze jako trestný čin ublížení na zdraví podle § 224 odst. 1 tr. zák. Dospěla proto k závěru, že dovolání obviněného je zjevně neopodstatněné, a navrhla, aby je Nejvyšší soud podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. odmítl. Současně souhlasila s tím, aby dovolací soud učinil toto rozhodnutí za podmínek § 265r odst. 1 písm. a) tr. ř. v neveřejném zasedání, přičemž takový souhlas udělila i pro případ jiného než navrhovaného rozhodnutí Nejvyššího soudu (přípisem ze dne 1. 7. 2004).

Obviněný přípisem ze dne 5. 5. 2004 učiněným prostřednictvím svého obhájce sdělil, že souhlasí s projednáním dovolání v neveřejném zasedání.

Nejvyšší soud jako soud dovolací (§ 265c tr. ř.) nejprve zkoumal, zda v této trestní věci je dovolání přípustné, zda bylo podáno v zákonné lhůtě a na místě, kde lze podání učinit, a zda je podala osoba oprávněná.

Shledal přitom, že ačkoliv obviněný J. P. v úvodu svého podání výslovně uvedl, že dovoláním napadá rozsudek Okresního soudu v Olomouci (tj. rozhodnutí soudu prvního stupně), z dalšího textu jeho mimořádného opravného prostředku je zřejmé, že jej směřuje také proti rozhodnutí soudu druhého stupně (Krajského soudu v Ostravě).

Nejvyšší soud proto dospěl k závěru, že dovolání obviněného je přípustné, a to podle § 265a odst. 1, 2 písm. h) tr. ř., neboť (mimo jiné) napadá rozhodnutí, jímž byl zamítnut řádný opravný prostředek proti rozsudku, jímž byl obviněný uznán vinným a byl mu uložen trest [§ 265a odst. 2 písm. a) tr. ř.]. Obdobně shledal, že dovolání bylo podáno osobou oprávněnou [§ 265d odst. 1 písm. b), odst. 2 tr. ř.], v zákonné lhůtě a na místě, kde lze podání učinit (§ 265e odst. 1 tr. ř.).

Dále Nejvyšší soud zjišťoval, zda dovolání obviněného splňuje veškeré obsahové náležitosti zakotvené v ustanovení § 265f odst. 1 tr. ř. I když se obviněný dopustil drobného pochybení, když dovolací důvod vymezil ustanovením „§ 265b odst. 1 písm. g)“, z jeho slovního vyjádření je nepochybné, že měl na mysli ten, který je uveden v tomto ustanovení trestního řádu.

Vzhledem k tomu, že dovolání lze podat jen z důvodů uvedených v § 265b tr. ř., musel Nejvyšší soud dále posoudit otázku, zda obviněným uplatněný dovolací důvod lze považovat za důvod uvedený v citovaném ustanovení zákona, jehož existence je zároveň podmínkou provedení přezkumu napadeného rozhodnutí dovolacím soudem.

Podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. lze dovolání podat, jestliže rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení skutku nebo jiném nesprávném hmotně právním posouzení. V rámci takto vymezeného dovolacího důvodu je možné namítat, že skutek, jak byl v původním řízení zjištěn, byl nesprávně právně kvalifikován jako určitý trestný čin, ačkoliv šlo o jiný trestný čin nebo nešlo o žádný trestný čin; dále pak lze namítat vadnost jiného hmotně právního posouzení, které spočívá v nesprávném posouzení některé další otázky, nespočívající přímo v právní kvalifikaci skutku, ale v posuzování jiné skutkové okolnosti mající význam z hlediska hmotného práva zejména trestního, ale případně i jiných právních odvětví. Není však možné namítat nesprávnost samotných skutkových zjištění ani nesprávnost hodnocení důkazů.

Důvody dovolání jako specifického mimořádného opravného prostředku, který byl nově zaveden zákonem č. [265/2001](#) Sb., jsou koncipovány v ustanovení § 265b tr. ř. tak, že dovoláním není možné napadat skutková zjištění ani způsob hodnocení důkazů. Nejvyšší soud není další odvolací instancí, nemůže přezkoumávat a posuzovat postup hodnocení důkazů soudy obou stupňů. V dovolacím řízení je naopak zásadně povinen vycházet z jejich skutkových zjištění a teprve v návaznosti na zjištěný skutkový stav posuzovat hmotně právní posouzení skutku. Přezkoumávané rozhodnutí bude spočívat na nesprávném právním posouzení skutku zejména tehdy, bude-li právní posouzení uvedené ve výroku rozhodnutí v rozporu se skutkem, jak je ve výroku rozhodnutí popsán.

V tomto ohledu nemohou obstát námitky obviněného, že soudy nevyhodnotily řádně jeho výpověď, výpovědi svědků a závěry znalců, jakož i fakt, že poškozená byla před dopravní nehodou pod vlivem léků, a nedostatečně přihlíděly k jejímu chování a porušení jejích povinností chodce jako účastníka silničního provozu, z čehož dovozoval, že za vznik nehody je plně odpovědná, když současně tvrdil, že soudy neměly žádný důkazní podklad pro závěr, že jednal v rozporu s § 5 odst. 1 zákona č. [361/2000](#) Sb., neboť měl jet rychlostí o cca 10 km/hod. nižší s tím, že pak by k nehodě nedošlo; tvrdil přitom, že na přítomnost poškozené ve vozovce reagoval zcela správně.

Dovolatel totiž v tomto směru ve skutečnosti napadá správnost učiněných skutkových zjištění soudy obou stupňů na podkladě provedených důkazů, neboť tvrdí, že nehodu zavinila svým jednáním výlučně poškozená a on na její přítomnost reagoval zcela správně, a proto neporušil ustanovení § 5 odst. 1 zákona č. [361/2000](#) Sb. Takové jeho výhrady svědčí o požadavku změnit toliko skutkové zjištění soudu prvního stupně a současně jsou polemikou s tím, jak se k jeho odvolání postavil soud druhého stupně. V žádném případě však nejde o námitky, které by se týkaly otázky „právního posouzení skutku“ (jímž byl obviněný uznán vinným), ani otázky „jiného hmotně právního posouzení“ (tj. jiného, než je právní kvalifikace skutku, jímž byl obviněný uznán vinným). Ze strany obviněného jde o námitky, které jsou právně irelevantní, neboť stojí mimo rámec zákonného dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., jehož naplnění dovolatel dovozuje ze zmíněných nedostatků až následně, když na nesprávnost právního posouzení skutku usuzuje na podkladě skutkových zjištění odlišných od těch, k nimž dospěl soud prvního stupně (s jehož skutkovými závěry i právní kvalifikací se ztotožnil rovněž soud odvolací), tyto se snaží zvrátit a předkládá vlastní popis dané situace. K tomu Nejvyšší soud považuje za nutné zdůraznit, že závěr o tom, zda je v trestní věci u obviněné osoby zavinění ve smyslu trestního zákona a v jaké formě (§ 4, § 5 tr. zák.; obviněný však na tato ustanovení ani neodkázal), je sice závěrem právním, ovšem tento právní závěr o subjektivních znacích trestného činu se musí zakládat na skutkových zjištěních soudu vyplývajících z provedení dokazování stejně, jako závěr o objektivních znacích trestného činu.

Pokud by dovolání obsahovalo jen uvedené výhrady, bylo by nutno je odmítnout podle § 265i odst. 1 písm. b) tr. zák. jako dovolání podané z jiného důvodu, než je uveden v § 265b tr. ř. V této souvislosti je třeba rovněž zdůraznit, že nestačí jen formální odkaz na příslušné zákonné ustanovení obsahující některý z dovolacích důvodů, nýbrž obsah

konkrétně uplatněných námitek, tvrzení a názorů, o něž je v dovolání existence určitého dovolacího důvodu opírána, musí zákonnému vymezení takového dovolacího důvodu podle § 265b tr. ř. skutečně věcně odpovídat.

Obviněný J. P. však ve svém podání rovněž namítl, že soudy obou stupňů posoudily nesprávně jeho jednání jako trestný čin, neboť stupeň jeho nebezpečnosti pro společnost nedosahoval takové intenzity, aby mohl být hodnocen jako vyšší než nepatrný ve smyslu § 3 tr. zák. Takovou výhradu směřující do posouzení tzv. materiální stránky trestného činu (§ 3 odst. 2, 4 tr. zák.) je třeba považovat za námitku, kterou lze pod dovolací důvod uvedený v § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. podřadit. Případná chybná aplikace citovaných zákonných ustanovení soudy prvního i druhého stupně by totiž mohla vést k rozhodnutí, které spočívá na „nesprávném právním posouzení skutku“.

Po tomto konstatování Nejvyšší soud musel posuzovat, zda dovolání obviněného právě z tohoto dovolacího důvodu je opodstatněné.

Jestliže pro úvahy Nejvyššího soudu je rozhodný skutkový stav věci, pak je třeba připomenout zjištění, které učinil soud prvního stupně, že obviněný dne 19. prosince 2001 kolem 17.45 hod. v O. řídil osobní motorové vozidlo zn. Daewoo Nexia, po ulici L. ve směru na Č., kdy vlivem nepřiměřené rychlosti došlo ke sražení poškozené J. K., která v důsledku nehody utrpěla zlomeninu holenní kosti, zlomeninu lýtkové kosti, zlomeninu levé pažní kosti, zlomeninu loketního výběžku levého lokte, zlomeninu nosních kůstek, otřes mozku I. - II. stupně, pohmoždění nosu s oděrkami, tržně zhmožděnou ránu hlavy, pohmoždění hrudníku, břicha, obličeje, kdy léčení ještě trvá.

V odůvodnění svého rozhodnutí nalézací soud rozvedl, že ... příčinu dopravní nehody v daném případě ... spatřuje v nepřiměřené rychlosti vozidla řízeného obviněným. Obhajoba obviněného, že dopravní nehodě nemohl zabránit, je účelová. Obviněný projížděl úsekem, který dobře znal, věděl, že se po obou stranách vozovky nachází zastávky autobusů MHD, a měl tedy předpokládat, že zde bude pohyb chodců a rychlost jízdy těmto okolnostem přizpůsobit. Obviněný svým jednáním z nedbalosti způsobil poškozené J. K. zranění, která soud z právního hlediska kvalifikuje jako těžkou újmu na zdraví ve smyslu § 89 odst. 7 písm. ch) trestního zákona. Nedbalost obviněného spočívá v tom, že obviněný vzhledem ke svým osobním poměrům a vzhledem k okolnostem měl a mohl vědět, že může svým jednáním ohrozit nebo porušit zájem chráněný trestním zákonem. I přes to rychlost jízdy obviněný nepřizpůsobil. Je třeba odmítnout obhajobu v tom směru, že v daném případě neměl obviněný důvod rychlost a způsob jízdy měnit. Dle soudu je nepřipustný výklad, že obviněný v daném úseku jel rychlostí v obci povolenou, dle znaleckého posudku znalecké kanceláře A. rychlostí 48 - 58 km/hod., kdy soud ve prospěch obviněného vychází ze spodní hranice takto stanovené rychlosti, tak je to v pořádku a dodržel tedy povinnost jet v obci max. 50 km/hod. Takto stanovená rychlost je rychlost maximální, což znamená, že řidič za daných okolností má užít i rychlosti nižší. V daném případě dle znaleckého posudku stačilo jet jen o 10 km/hod. méně a k dopravní nehodě by nedošlo. Těžká újma poškozené K. je pak v příčinné souvislosti s nedbalostním jednáním obviněného ... Obviněnému nic nebránilo v tom, aby jel rychlostí nižší než je maximální povolená rychlost, čímž by nehodě zcela určitě zabránil. Na druhou stranu je třeba poukázat na chování poškozené svědkyně J. K., která výraznou měrou přispěla ke vzniku dopravní nehody ... Počinání poškozené soud vyhodnotil jako výrazné spoluzavinění na dopravní nehodě, a proto kvalifikuje jednání obviněného podle § 224 odst. 1 trestního zákona oproti obžalobě, která jednání kvalifikovala dle § 224 odst. 1, 2 tr. zák. ... Soud se zabýval stupněm společenské nebezpečnosti, který je na jedné straně zvyšován následkem - zranění poškozené, která zanechají s největší pravděpodobností trvalé následky na zdraví poškozené, na druhé straně je však třeba přihlídnout i k okolnostem nehody, k jejímuž vzniku výraznou měrou přispěla i samotná poškozená ... (str. 6 a 7 rozsudku).

Se skutkovými zjištěními soudu prvního stupně a právní kvalifikací jednání obviněného se ztotožnil i soud odvolací, který na straně 3 a 4 odůvodnění svého usnesení uvedl, že ... počinání poškozené bylo vyhodnoceno jako výrazné spoluzavinění na dopravní nehodě a byl tomu dán zřejmě důraz ve smyslu § 88 tr. zák., ač toto přímo soudem prvního stupně není uvedeno, ... a proto na rozdíl od obžaloby ... byla uznána kvalifikace toliko v obecném smyslu porušení povinnosti obviněného při řízení motorového vozidla, a proto také došlo již před soudem I. stupně ke zmíněné změně právní kvalifikace ve prospěch obviněného. Pokud ten v podaném dovolání argumentuje s požadavkem až do té míry, že by měl být od obžaloby zproštěn, má odvolací soud za to, že závěrům znaleckého zkoumání dal soud náležitý výraz v dovození odpovědnosti obviněného za předmětné jednání a následek, když především ze závěrů znaleckého posudku znalecké kanceláře A. vyplynulo mimo jiné, že řidič vozidla byl schopen dopravní nehodě zabránit, kdyby jel rychlostí nižší než jakou jel v době dopravní nehody, a to v rozpětí 39 - 47 km/hod., tedy nižší cca o 10 km/hod., a rovněž by byl schopen zabránit nehodě, kdyby začal na chodkyni reagovat dříve ze stejné rychlosti, kterou jel v době dopravní nehody, a to o 1,9 sec. ... v daném případě je však nutno uvést i nutnou předvídatost ze strany obviněného a tento požadavek neodporuje výkladu této povinnosti, a to ani ve světle právní praxe či judikatury, neboť s ohledem na konkrétní okolnosti předmětné dopravní nehody bylo možné předvídatost v obecném slova smyslu u obviněného předpokládat a nevyvíňuje jej z toho ani počinání chodkyně, jak je zmíněno i soudem I. stupně, a tomu, jak soud I.

stupně argumentuje při vyvrácení obhajoby obviněného je nutno přisvědčit a skutečnosti, které jsou zmíněny v odvolání, ničeho nemění na správnosti postupu soudu I. stupně, hodnocení provedených důkazů a učiněných právních závěrech ...

Závěr soudů obou stupňů, že zjištěné jednání obviněného naplňuje jak po formální, tak materiální stránce všechny znaky skutkové podstaty trestného činu ublížení na zdraví podle § 224 odst. 1 tr. zák., nemá ani Nejvyšší soud důvod zpochybňovat. Podle skutkových zjištění uvedených ve výrokové části a rozvedených v odůvodnění rozsudku soudu prvního stupně, která byla soudem odvolacím shledána správnými, obviněný tím, že v místě, kde se po obou stranách vozovky nacházely autobusové zastávky (o čemž věděl, neboť daný úsek dobře znal), nejednal s dostatečnou opatrností, když měl předpokládat, že se na takovém místě budou pohybovat chodci, a nepřizpůsobil rychlost své jízdy konkrétním okolnostem a srazil poškozenou, která v důsledku toho utrpěla zranění popsána ve skutkové větě výroku o vině rozsudku soudu prvního stupně, jež jsou těžkou újmou na zdraví ve smyslu § 89 odst. 7 písm. ch) tr. zák., porušil ustanovení § 4 písm. a) a § 18 odst. 1 zákona č. [361/2000](#) Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Lze sice připustit, že nalézací soud (a rovněž soud odvolací, který pochybení nalézacího soudu nenapravit) na citovaná zákonná ustanovení ve svém rozhodnutí výslovně neodkázal, avšak z výroku o vině rozsudku nalézacího soudu a odůvodnění rozhodnutí soudů obou stupňů je evidentní, že oba soudy dospěly k závěru, že příčinou předmětné dopravní nehody byla nepřiměřeně rychlá jízda obviněného, jenž ji nepřizpůsobil výše zmíněným okolnostem, které v daném případě bylo možno předvídat (§ 18 odst. 1 zákona č. [361/2000](#) Sb.), čímž současně porušil i svou povinnost chovat se ohleduplně a ukázněně, aby svým jednáním neohrožoval život a zdraví jiných osob, a přizpůsobit své chování situaci v provozu na pozemních komunikacích [§ 4 písm. a) zákona č. [361/2000](#) Sb.]. Obviněný se daného činu dopustil z nedbalosti, když vzhledem k okolnostem a k svým osobním poměrům vědět měl a mohl, že svým jednáním může ohrozit nebo porušit zájem chráněný trestním zákonem [§ 5 písm. b) tr. zák.], když mu nic nebránilo, aby jel pomaleji, přičemž pokud by jel rychlostí jen o cca 10 km/hod. nižší (resp. za rychlosti, jakou jel, by začal na poškozenou reagovat o 1,9 sekundy dříve), k dopravní nehodě by nedošlo. Na základě takto zjištěného jednání je třeba dovozovat trestní odpovědnost obviněného ve smyslu § 224 odst. 1 tr. zák. (když soudy zohlednily výrazné spoluzavinění poškozené na dopravní nehodě a jednání obviněného kvalifikovaly toliko jako porušení povinnosti při řízení motorového vozidla v obecném smyslu oproti obžalobě, jež mu kladla za vinu porušení důležité povinnosti uložené mu podle zákona ve smyslu odstavce druhého uvedeného ustanovení trestního zákona, tj. konstatovaly, že není naplněna materiální podmínka pro použití vyšší trestní sazby ve smyslu § 88 odst. 1 tr. zák.), nikoliv jej obžaloby zprostit, případně skutek kvalifikovat jako přestupek podle § 22 odst. 1 písm. c) zákona č. [200/1990](#) Sb., o přestupcích, v platném znění.

K výhradám obviněného ohledně nepřiměřenosti uloženého trestu, jenž neodpovídá ustanovením o účelu o trestu, Nejvyšší soud uvádí, že námitky vůči druhu a výměře uloženého trestu s výjimkou trestu odnětí svobody na doživotí lze dovoláním úspěšně uplatnit pouze v rámci dovolacího důvodu zakotveného v § 265b odst. 1 písm. h) tr. ř., avšak jen tehdy, byl-li obviněnému uložen druh trestu, který zákon nepřipouští, nebo jde o trest ve výměře mimo trestní sazbu stanovenou zákonem na trestný čin, jímž byl uznán vinným. Jiná pochybení soudu spočívající v nesprávném druhu či výměře uloženého trestu, zejména nesprávné vyhodnocení kritérií uvedených v § 23 a § 31 až § 34 tr. zák. a v důsledku toho uložení neúčelného a nepřiměřeně přísného či mírného trestu, nelze v dovolání namítat prostřednictvím tohoto ani žádného jiného dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 tr. ř.

Za uvedené situace by bylo na místě rozhodnout o podaném dovolání obviněného podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř., tj. odmítnout je jako zjevně neopodstatněné. Nejvyšší soud však takové rozhodnutí ve věci neučinil, a to s ohledem na následující skutečnosti.

Dovolatel ve svém podání totiž brojil i proti výroku o náhradě škody s tím, že soudy obou stupňů porušily ustanovení § 441 občanského zákoníku, když mu uložily povinnost uhradit V. z. p. ČR náklady léčení poškozené J. K. v plné výši, neboť tato nehodu výrazně spoluzavinila (ne-li zcela zavinila), a v důsledku této skutečnosti utrpěla předmětná zranění; reagovala-li by poškozená na příjezdající vozidlo správně, pak ke střetu a jejímu zranění nedošlo vůbec, případně by k němu došlo v menší míře, a to by se odrazilo i ve výši nákladů na její léčení. Takovou argumentaci obviněného ve vztahu k adheznímu výroku lze podřadit pod jím deklarovaný dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., a Nejvyšší soud se proto zabýval její opodstatněností.

Podle § 228 odst. 1 tr. ř. před středníkem platí, že odsuzuje-li soud obviněného pro trestný čin, kterým způsobil jinému majetkovou škodu, uloží mu zpravidla v rozsudku, aby ji poškozenému nahradil, jestliže byl nárok včas uplatněn (§ 43 odst. 3 tr. ř.).

Podle § 55 odst. 1, věty první, zákona č. [48/1997](#) Sb., o veřejném zdravotním pojištění, má příslušná zdravotní

pojišťovna právo na náhradu škody vůči třetím osobám, jestliže vynaložila náklady na péči hrazenou ze zdravotního pojištění v důsledku jejich zaviněného protiprávního jednání vůči osobám účastným zdravotního pojištění.

Zdravotní péče se osobám účastným zdravotního pojištění poskytuje zásadně bezplatně a pojištěný zdravotnickému zařízení platí pouze za ty zákonem vymezené výkony, které jsou poskytovány za plnou nebo částečnou úhradu. Ustanovení § 55 odst. 1 zákona č. 48/1997 Sb. upravuje právo zdravotní pojišťovny požadovat od třetí osoby, která jejím pojištěnci zaviněně způsobila poškození na zdraví nebo smrt, náhradu nákladů vynaložených na jeho ošetření a léčení. Jde o právo na náhradu škody vyplývající ze speciálního předpisu a ustanovení § 55 zákona č. 48/1997 Sb. je ve vztahu k ustanovením zákona č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku, o náhradě škody speciální normou, které zakládá zdravotní pojišťovně specifické právo požadovat náhradu škody od třetích osob za náklady vynaložené na péči hrazenou zdravotním pojištěním, které vznikly v důsledku jejich zaviněného protiprávního jednání vůči osobám účastným zdravotního pojištění.

Na náhradu nákladů na zdravotní péči, které byly sice vynaloženy zdravotní pojišťovnou na péči jejího pojištěnce, avšak nebyly zapříčiněny jednáním třetí osoby ve smyslu § 55 zákona č. 48/1997 Sb., však zdravotní pojišťovna nárok nemá, neboť s takovou skutečností zákon její nárok vůči třetím osobám nespojuje. Znamená to, že třetí osoba odpovídá pojišťovně pouze v tom rozsahu, v jakém její zaviněné protiprávní jednání je v příčinné souvislosti s náklady vynaloženými na ošetření a léčení pojištěnce, jakožto následků jejího jednání. V rozsahu, v němž se na vzniku těchto nákladů podílely jiné okolnosti, popř. v jakém byl způsoben spoluzaviněním pojištěnce, třetí osoba za škodu podle § 55 zákona č. 48/1997 Sb. zdravotní pojišťovně neodpovídá, neboť zde není dána příčinná souvislost mezi vznikem škody a zaviněným jednáním třetí osoby.

Z uvedeného vyplývá, že i u nároku zdravotní pojišťovny proti třetím osobám na náhradu nákladů vynaložených na léčení jejího pojištěnce podle § 55 zákona č. 48/1997 Sb. je třeba zkoumat spoluzavinění pojištěnce, neboť v rozsahu, v jakém příčinou vynaložených nákladů na léčení bylo spoluzavinění, není dána příčinná souvislost vzniku těchto nákladů se zaviněným protiprávním jednáním třetích osob.

Zbývá dodat, že dovolací senát trestního kolegia Nejvyššího soudu se v tomto směru zcela ztotožnil s rozsudkem dovolacího senátu občanskoprávního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 31. 3. 2003, sp. zn. 25 Cdo 1113/2002, v němž byla uvedená hmotněprávní problematika řešena.

Při aplikaci citovaných ustanovení na daný případ je zřejmé, že soud prvního stupně pochybil, jestliže o náhradě škody rozhodl tak, že poškozené V. z. p. ČR priznal uplatněný nárok v plné výši 54.891,- Kč; současně v tomto směru pochybil i soud odvolací, jenž takový výrok nalézacího soudu pokládal za správný a zákonný s tím, že v posuzované věci není nutno ve vztahu k poškozené organizaci zkoumat jednotlivý podíl účastníků dopravní nehody na následku (str. 4 usnesení soudu druhého stupně). V dané věci totiž soud prvního stupně ve svém rozsudku (s nímž se ztotožnil i soud odvolací) uvedl, že je třeba poukázat na chování poškozené svědkyně J. K., která výraznou měrou přispěla ke vzniku dopravní nehody. Vstoupila do vozovky, aniž by správně odhadla vzdálenost a rychlost příjíždějícího vozidla řízeného obviněným a dále zřejmě neodhadla správně situaci, na příjíždějící vozidlo nereagovala, pokračovala v chůzi ve vozovce až do střetu s vozidlem, ač měla možnost se po zjištění přítomnosti příjíždějícího vozidla zastavit ve vozovce. Počinání poškozené soud vyhodnotil jako výrazné spoluzavinění na dopravní nehodě ... (str. 7 rozsudku).

Jestliže tedy soudy obou stupňů konstatovaly, že v dané věci u poškozené chodkyně J. K., jež je pojištěna u V. z. p. ČR, která vynaložila náklady na její léčení, bylo dáno výrazné spoluzavinění na předmětné dopravní nehodě, pak není dána příčinná souvislost vzniku těchto nákladů v plném rozsahu se zaviněným protiprávním jednáním třetí osoby, tj. obviněného řidiče J. P. a tento za škodu v rozsahu, v jakém byla způsobena spoluzaviněním pojištěnce, zdravotní pojišťovně neodpovídá.

Vzhledem k uvedeným skutečnostem Nejvyšší soud shledal podané dovolání v této části důvodným. Proto podle § 265k odst. 1, 2 tr. ř. zrušil usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 27. 1. 2004, sp. zn. 6 To 678/2003, v rozsahu, v němž byl v rozsudku Okresního soudu v Olomouci ze dne 11. 8. 2003, sp. zn. 3 T 49/2002, ponechán nedotčený výrok o náhradě škody, a rozsudek Okresního soudu v Olomouci ze dne 11. 8. 2003, sp. zn. 3 T 49/2002, ve výroku o náhradě škody.

S ohledem na to, že rozsah spoluzavinění poškozené J. K. nebyl soudy zjištěn tak, aby mohl být podkladem pro vyčíslení konkrétní částky připadající na poškozenou z nákladů vynaložených na její léčení (jak již bylo výše zmíněno, soud prvního stupně ve svém rozhodnutí označil míru spoluzavinění poškozené jen jako „výraznou“, což pro daný účel nepostačuje), Nejvyšší soud dále postupoval tak, že podle § 265m odst. 1, 2 a § 265 tr. ř. odkázal poškozenou V. z. p. ČR se sídlem v P., s jejím nárokem na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních. Podle § 265m odst. 2 tr.

ř. totiž zruší-li Nejvyšší soud rozsudek toliko ve výroku o náhradě škody, použije přiměřeně § 265 (tr. ř.); podle tohoto ustanovení zruší-li odvolací soud napadený rozsudek toliko ve výroku o náhradě škody a nerozhodne-li sám ve věci, odkáže poškozeného na řízení ve věcech občanskoprávních, popřípadě na řízení před jiným příslušným orgánem.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Samospráva \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Význam řízení](#)
- [Telekomunikace](#)
- [Účelová komunikace \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Územní plán \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Vyhoštění \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Restituce \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Zdravotní služby \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Odměna advokáta](#)
- [Územní plán](#)
- [Základní vzdělávání \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)